

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Qvi ... Illas Omnes Complectitvr Historias, Qvæ Post Secvndam Sex
Tomorvm Editionem ...

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1586

VD16 ZV 1269

Eiusdem Sermo de Cœna Domini.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77432)

ius, quā nec expertis necesse est dicere, nec inexpertis vllis verbis exprimere quif. quam potest? Non pater, non mater, non domus, non ager, non cibus, aut vestis, non denique terrenum aliquid aut corporale: sed planē his omnibus delectabili. us, super hæc omnia dulcius atque iucundius est. Cui verò sic specialiter totus Eu. angelicæ lectionis excursus assignari potest, quemadmodum patri & magistro no. stro beato Benedicto?

Hic a pueritia mundum cum flore reliquit, & currentem Christum cursu rapi. distimo secutus est: nec destitit, donè consequeretur. Quis inter iudicantes subli. mius iudicabit? Quis ita centuplum in hac vita percepit? Quis vitam æternam glo. riosius possidebit? Eius igitur intercessione suæ gratiæ largitatem ad præsentis vi. tæ consolationem, & æternæ possessionem, nobis administrare dignetur, qui venit vt vitam habeamus, & vt abundantius habeamus, Iesus Christus Dominus noster, qui est benedictus in secula, Amen.

S. Benedi. ctus a pue. ro est Chri. stum secu. tus.

BEATI PETRI DAMIANI EPISCOPI OSTIENSIS SERMO IN COENA DOMINI, VT HABETUR OCTAUIO TOMO ALOSII.

ODIÈ, fratres charissimi, dum cœnæ Dominicæ solennia 24. Martij celebramus, plurima virtutum caelestium sacramenta recolimus. Hodie nanque Saluator noster, qui caput est Angelorum, dum suis discipulis vestigia terret, veræ nobis humilitatis exemplum manifestè proposuit: vt quod impendit Dominus famulis, serui non dedignentur exhibere cõ. feruis: & puluis non deneget pulueri, quod sibi congruere tantæ visum est maiestati. Vbi cum Petrus obsequiũ suscepere tanti Præceptoris abnueret, & ille minas repulsiõnis,

instigati periret, intentaret, tremefactus tandem, & insistentis imperio pro. tinus acquiescens, ait: Domine, non tantum pedes meos, sed & manus, & caput. In quibus vtiquè verbis beatus Apostolus opera nostra, simul & cogitationes, vt à Do. mino purificentur atque mudentur, indigere signauit. Siquidem manibus opera. mar, cognitiones autem ex mente, quæ caput est interioris hominis, proferuntur. Vera ergo ac perfecta purgatio est, cum Deus omnipotens non solum opera nostra munda & immaculata custodit, sed etiã prauas cogitationes à cordibus nostris san. cti Spiritus infusione repellit. Hodie Saluator terreni panis ac vini speciem in sui corporis & sanguinis sacramenta conuertit, suisque discipulis vitalis alimonie pa. bulũ ministravit. Cibus enim ille veritus, què primus homo, intumescere superbia & gula pruriente, percepit, per vniuersa eius viscera vitiorum omnium ac morta. lis corruptionis venena diffudit. Cõtra hoc igitur letale virus antidotũ à Christia. no populo sumitur, per quod spiritualis morbi pestilentia salubriter euomatur. Huius noui sacramenta virtute fermētũ ilicò condēnatæ verustatis expellimus, vt de seruitute ad libertatem spiritus, & ad noua regenerationis azyma transeamus.

Iohan. 19.

Est igitur repta & veraciter Christi corpus in hostia, & sanguis in calice.

Hodie sacrum charisma conficitur, per quod in nobis omnium caelestium chari. smatum sanctificatio designatur. Hoc videlicet illud esse sacrosanctum chrisma cognoscitur, quod non modo Sacerdotes, Reges, atque Prophetas vnxit in veteri testamento, sed etiam sanctos Apostolos, Martyres, & Confessores sanctificauit in nouo. Hodie etiam nos oleo diuinæ virtutis inungimur, vt in spiritualis palæstræ certamine colluctantes, de subactis atque conuictis hostibus triumphemus.

Chrisma sacrosanctum quid designet.

De quo nimirum oleo Propheta dicit: Computrescit iugum à facie olei. Nam cum per hoc diuini chrismatis sacramentum libertatis nobis spiritus redditur, fer. uitutis antiquæ iugum in putredinem necesse est redigatur. Hoc mysterium chri. smatis Propheta Dauid indubitanter agnouit, cum vultus nostros in oleo exhila. randos esse cantauit. Enimverò cum mundi crimina Deus diluio quondam expi. aret effuso, futuri muneris columba similitudinem prætulit, cum oliuæ ramo pa. cem terris redditam nunciauit. Ait enim scriptura: Expectatis autem vltrà septem diebus alijs, rursùm dimisit Noè columbam ex arca. At illa venit ad eum ad vespe. ram portans ramum oliuæ virentibus folijs in ore suo. In remissione ac reuersione

Esa. 10.

Psal. 103.

Gen. 7. &

Septē dona
Spiritus
sancti.

columbe septenarius numerus ponitur, quia septem esse proculdubio sancti Spiritus dona noscuntur. Vespertina verò hora ad arcam columba reuertitur, quia Spiritus sanctus, qui in mundi principio ferebatur super aquas, iam vesperscente seculo sanctam repleuit Ecclesiam.

Leuit. 8.

Ad hoc etiam diuini chris-matis pertinet sacramentum, quòd omnipotens Deus Moyli famulo suo mandatum dedit, vt Aaron fratrem suum aqua prius ablueret, deinde per infusionem huius vnguenti constitueret sacerdotem. Aaron, inquit, & filios eius vnges, sanctificabisque eos, vt sacerdotio fungantur mihi. Filii quoque Israël dices: Hoc oleum vnditionis sanctum erit in generationes vestras.

Nō debet
quis ante
baptismū
facro chris-
mate inū-
gi aut con-
firmari.

Porro autem sicut iam abluto per diluuiū mundo, cum oliuæ ramo ad arcam columba reuertitur: sic etiam Aaron aqua prius ablutus est, deinde chris-mate perunctus, vt ad sacerdotium promoueretur. Sic etiam nunc quilibet ad regenerationis gratiam veniens, prius sacri baptismatis vndis immergitur, vt postmodum diuini chris-matis mysterio cōsignetur. Illud præterea oleum, quod & tabernaculum feceris, & cuncta eius vtenilia consecrauit, hoc diuini chris-matis sacramentum perspicue figurauit. Ait enim Dominus Moyli: Tolles oleum de oliuetis, mensluta Hin, faciesque vnditionis oleum sanctum, vnguētum compositum opere vnguentarij, & vnges ex eo tabernaculum testimonij, & arcam testamenti, mensamque cum basibus suis, candelabrum & vtenilia eius, altaria thimiamatis, & holocaustij, & vniuersam supellectilem, quæ ad cultum eorum pertinet, sanctificabisque omnia, & erunt sancta sanctorum: qui tetigerit ea, sanctificabitur. Mysticum itaque chris-ma, quod tunc consecrabat tabernaculum in deserto, nunc Ecclesiam in nouo sanctificat testamento. Quod etiam sacramentum tunc vberius, & copiosius videtur impletum, cum Redemptor noster de Iordani vndis baptizatus exiit, & apertis caelis protinus in eum Spiritus sanctus in columbæ specie manifesta visione descendit, moxque vox Patris intonans ait: Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacuit: hunc esse perspicue comprobans, cui Dauid olim eodem Spiritu edoctus aiebat: Vnxit te Dominus Deus tuus oleo latitiæ præ consortibus tuis. Ex illo sanè tunc Spiritu, qui nostrum quoque chris-ma nunc consecrat, tantam virtutem aquarum omnium natura concepit, vt in quibuscunque fluentibus sub professione deificæ Trinitatis abluendus immergatur, plenum atque perfectum nouæ regenerationis mysterium diuinitus impleatur.

Exod. 30.

Mysticum
chris-ma
Ecclesiam
significat.

Hoc nostrum chris-ma illud etiam oleum typicè designabat, quo Dominus in tabernaculo septem lucernas impleri, ac iugiter ardere præcepit: Præcipe, inquit, filiis Israël, vt afferant tibi oleum de oliuis purissimum, ac lucidum, ad concinnandas lucernas iugiter extra velum testimonij in tabernaculo feceris, ponetque eas Aaron à vespere vsque in manè coram Domino, cultu ritumque perpetuo in generationibus vestris super candelabrum purissimum ponetur semper in conspectu Domini. Quid autem per septem lucernas in tabernaculo, nisi septem significantur Ecclesiæ in vno populo Christiano? In quibus nimirum oleum iubetur indefinenter ardere, quia in ijs sincera charitas, quæ per Spiritum sanctum datur, gemini debet amoris igne feruescere, & claris atque conspicuis semper operibus coruscare. Sed cum vna sit proculdubio catholica & vniuersalis Ecclesia, sicut per Salomonem dicitur: Vna est columba mea, vna genetricis suæ: quid est, quòd in sacris eloquijs septem esse referuntur Ecclesiæ, nisi quia vna est per vnitatem fidei, septiformis est per totidem dona Spiritus sancti? Hæ sunt enim septem mulieres, quæ iuxta Prophetæ vaticinium, accepere virum vnum. Vir autem Ecclesiæ, Christus. Hoc planè sancti Spiritus oleo cuncta sacrarum scripturarum pabula conduntur, vt animarum nostrarum viscera saginētur. Hoc oleum vitalibus epulis eloquij celestis infusum sapit in faucibus animæ, cuius & stomachū recreat, & gustum percipientis obdulcat. Nam scriptum est: Litera occidit, Spiritus autem viuificat. Vnde sciendum est, quia omnes sacrarum voluminum pagine sancti Spiritus oleo sunt conditæ. Quamobrè in libro Numerorum legitur: Quia circuibat populus, & colligens manna, frangebatur mola, siue terebatur in mortario, coquens in olla, & faciens ex eo tortulas saporis quasi panis oleati.

Matth. 3.

Psal. 44.

Exod. 27.
Num. 8.

Porro autem quasi per multa in cancellario Domini dolia transitū habuimus, vt ad solum oleatum, velut olei vasculum, peruenire possemus. Manna denique, quo plebs viuerebat Israëlita, sacrum designabat eloquium, quo nutritur & vegetatur

SURIUS

q. bar
noter

RVIII

5

Vna est ca-
tholica &
vniuersa-
lis Ecclesia
Cant. 6.

Esa. 4.

1. Cor. 3:

Num. 11.

Manna quid
designarit

tatur religio Christiana. Quod utique veraciter oleatum est, quia mystica sancti Spiritus est unctio conserpsum. Notandum verò, quia idem manna, quod in libro Numerorum dicitur oleatum, in Exodo legitur non olei, sed mellis potius habuisse saporem. Gustus, inquit, eius erat quasi similis cum melle. Quidnam est, quòd Angelicus ille cibus prius dicitur mellis exhibuisse dulcedinem, & postmodum non mellis, sed olei præbuisse suauitatem, nisi quòd Redemptor noster sacramentum omnium author & còditor scripturarum, quem videlicet illud manna principaliter figurabat, & antepassionem velut mel dulcedinem exhibuit miraculorum, & post Ascensionem suam, tanquam oleum, in discipulos suos effudit Spiritum sanctum? Nam quasi mellis videtur propinasse dulcedinem, dum signis atque virtutibus coruscavit: olei verò tunc suauitatem dedisse, cum in Apostolos suos sancti Spiritus paracliti dona diffudit. Quem videlicet ordinem Moyses congrue tenuit, cum in Deuteronomio de petra, quæ & nihilominus manna erat, typice decantavit: Ut suggeret, inquit, mel, de petra, & oleum de firma petra. De hoc mystice unctiois oleo sponsa ad sponsum dicit in Canticis: Unguentum effusum nomen tuum. Unguentum quidem effusum sponsi nomen asseritur, quia sicut à Chrismate Christus, ita consequenter à Christo dicitur Christianus.

Exod. 16.

Act. 1. & 2.

Deut. 32.

Cant. 1.

Quia igitur, dilectissimi, per gratiam Saluatoris nostri iam huius Chrismatis percepimus sacramentum, quia tam regie dignitatis expressum præferimus in fronte signaculum, studeamus ita nobiliter viuere, ut conuersatio nostra tam diuinis, tam que magnificis mysterijs valeat concordare. Nos enim sumus, quibus per primum Apostolorum dicitur: Vos genus electum, regale sacerdotium, gens sancta, populus acquisitionis, ut virtutem annuncietis eius, qui de tenebris vos vocauit in admirabile lumen suum. Et certe satis ignobile est sub vitiorum carnalium viuere seruitute, qui, Deo nos adoptante, regij obtinemus generis dignitatem. Nihil turpe est, ut terrenæ simus concupiscentiæ dediti, qui & Dei vocamur filij, & ad obtinendam cælestem hereditatem per Christi gratiam meremur adscribi. Planè quia Crucifixi præceptoris nos constat esse discipulos, dignum est ut etiam nosmetipsos huic nequam seculo præbeamus extinctos. A portanda igitur Cruce post Magistrum nostrum & Dominum nulla nos negocij temporalis cura præpediat, nullus amor terrenæ substantiæ vel illecebræ carnalis auertat. Dirigamus fidei ac deuotionis nostræ oculos perfratam iam, nobisque propositam viam Crucis, ut per eam inoffensis gressibus incedentes, ad eum mereamur attingere, qui author est & promouator ad gloriam resurrectionis, cum Deo Patre & Spiritu sancto viuens & regnans in secula seculorum, Amen.

i. Pet. 2.

Omnes vè

ri Christia

ni regie

sunt digni

tatis.

IN LAUDEM VENERABILIS SACRAMENTI

EUCCHARISTIAE SERMO BEATI IOHANNIS DAMAS-

sceni. Habetur libro quarto cap. quartodécimo de Orthodoxa fide,

Iacobo Billio Abbate interprete.

BONVS ille, atque vndequaquè bonus, immò bonitate Martij 24. omni sublimior Deus, qui que totus bonitas est, pro eximijs Dei boni- bonitatis suæ opibus bonum solum esse, hoc est naturam tas Anglo- suam, qua nulla res frueretur, minimè passus est: verum & rum atque eam ob causam primùm intellectuales illas & cælestes vir- hominum tutes, ac deinde mundum hunc visibilem & in sensum ca- procrean- dentè, atque ita demùm ex intellectualem & sub sensum caden- dorū causa te hominem procreauit. Ac res quidem omnes ab eo con- fuit. ditæ, essentia ratione, bonitatis ipsius participes sunt. Ipse enim rebus omnibus esse est, quandoquidem in ipso omnia sunt: non eo tantum nomine, quòd ipse ea ex nihilo in ortum protulit, verum ob id etiam, quod ipse vis ac facultas res se conditas tuetur atque conseruat. Vberius autem animantia. Rom. 11. Nā & quatenus sunt, & quatenus vita prædita sunt, bonū ipsis impertitur. At verò ea, quæ ratione vtuntur, tum ob ea, quæ ante diximus, tum ob rationem etiam boni participatione copiosius adhuc fruuntur. Arctiori etenim quodammodo necessitudine cum eo coniuncta sunt: tametsi alioqui ille incomparabili magnitudine omnia superet. Et verò homo, ut potè ita conditus, ut & ratione vteretur, & arbitrij